

Н.І. РЯБИКІНА, канд.економ. наук, доц., Е.Є. НЕДОТОПА, студентка
Криворізький національний університет

УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМ КАПІТАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У сучасних умовах ефективність економіки, науково-технічний рівень виробництва, соціально-економічний прогрес залежать від обсягу накопичених суспільством знань та ефективності використання інтелектуальних ресурсів нації.

Інтелектуальний капітал – це сукупність інтелектуальних ресурсів людей, підприємств та організацій. Це знання, уміння і творчі обдарування індивідів, їхній освітньо-кваліфікаційний рівень, об'єкти інтелектуальної власності, машинні інтелектуальні засоби, організаційні структури, які є результатом попередньої творчої діяльності людини та використовуються суб'єктами підприємництва для виконання поставлених цілей.

На рівні підприємства інтелектуальний капітал – це поєднання людського (сукупність знань, навичок, творчих здібностей, а також спроможність власників та наукомістких працівників відповідати вимогам і задачам підприємства); структурного (програмні засоби ЕОМ, програмне забезпечення, бази даних, організаційна структура, патенти, товарні знаки, організаційні механізми, які забезпечують продуктивність працюючих та функціонування підприємства); споживчого (майбутні споживачі продукції підприємства, її спроможність задовольнити їх запити) капіталу [1].

Практика господарювання свідчить, що управління інтелектуальним капіталом, особливо на рівні підприємств, є безсистемним: в основному, увага приділяється лише його окремим елементам, причому їх вибирають без належного обґрунтування, що не дозволяє реалізувати його потенціал, приводить до неефективного використання часу та коштів.

Формування ефективної системи управління інтелектуальним капіталом дозволить вивести вітчизняну економіку на якісно новий рівень, реалізувати наявний, все ще доволі високий її потенціал, забезпечити входження на рівних у Світове співтовариство економічно розвинених країн.

Одне з головних завдань управління інтелектуальним капіталом – це оцінка нематеріальних активів, підвищення ефективності інтелектуальної власності, яка використовується вітчизняними підприємствами в господарській діяльності, та моделювання процесу формування цінностей бізнесу.

Для того щоб успішно управляти інтелектуальним капіталом підприємства, необхідно:

підвищити суспільну оцінку знань і престижу науково-технічної та творчої діяльності, що само по собі стимулює його розвиток;

перебудувати систему відносин на користь наукомістких, високотехнологічних галузей і видів діяльності, що стимулює їх розвиток;

створити належні умови для здійснення інвестицій у форму нематеріальних активів у високотехнологічні галузі та виробництва, що сприяє піднесенню на якісно новий рівень процесу трансферу технологій з-за кордону;

покращити умови праці, створити сприятливе середовище для результативної роботи; забезпечити процес виробництва новітньою технікою та технологіями;

прийняти сукупність законів, які б конкретно регулювали питання, пов'язані з інтелектуальним капіталом, використанням професійних та творчих здібностей працівників організації тощо.

Створення результативної системи управління інтелектуальним капіталом забезпечить вихід державної економіки на вищий рівень, реалізацію наявного високого потенціалу, вихід на світовий ринок.

Список літератури

1. Єременко А.В. Інтелектуальний капітал як основна домінанта нематеріальних активів/ А.В.Єременко//Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. –2013. – № 7.